

I - Phẩm Song Yêu

1. "Ý dẫn đầu các pháp,
Ý làm chủ, ý tạo;
Nếu với ý ô nhiễm,
Nói lên hay hành động,
Khổ não bước theo sau,
Như xe, chân vật kéo".
2. "Ý dẫn đầu các pháp,
Ý làm chủ, ý tạo,
Nếu với ý thanh tịnh,
Nói lên hay hành động,
An lạc bước theo sau,
Như bóng, không rời hình".
3. "Nó mắng tôi, đánh tôi,
Nó thắng tôi, cướp tôi."
Ai ôm hiềm hận ấy,
Hận thù không thể nguôi.
4. "Nó mắng tôi, đánh tôi,
Nó thắng tôi, cướp tôi,"
Không ôm hiềm hận ấy,
Hận thù được tự nguôi.
5. "Với hận diệt hận thù,
Đời này không có được.
Không hận diệt hận thù,
Là định luật ngàn thu".
6. "Người khác không hiểu biết,
Chúng ta đây bị hại.
Chỗ ấy, ai biết được
Tranh luận được lắng êm."
7. "Ai sống nhìn tịnh tướng,
không hộ trì các căn,
ăn uống thiếu tiết độ,
biếng nhác, chẳng tinh cần.
Ma uy hiếp kẻ ấy,
như cây yếu trước gió".
8. "Ai sống quán bất tịnh,
Khéo hộ trì các căn,
ăn uống có tiết độ,
có lòng tin, tinh cần,
Ma không uy hiếp được,
Như núi đá, trước gió"
9. "Ai mặc áo cà sa,
tâm chưa rời uế trước,
10. "Ai rời bỏ uế trước,
giới luật khéo nghiêm trì,
không tự chế, không thực,
không xứng áo cà sa".
tự chế, sống chơn thực,
thật xứng áo cà sa."
11. "Không chân, tưởng chân thật,
Chân thật, thấy không chân
Họ không đạt chân thật
Do tà tư tà hạnh
- 12 "Chân thật, biết chân thật,
Không chân, biết không chân.

- Chúng đạt được chân thật,
do chánh tư, chánh hạnh."
- 13 "Như ngôi nhà vụng lợp,
Mưa liền xâm nhập vào.
Cũng vậy tâm không tu,
Tham dục liền xâm nhập."
 - 14 "Như ngôi nhà khéo lợp,
Mưa không xâm nhập vào.
Cũng vậy tâm khéo tu,
Tham dục không xâm nhập."
 - 15 "Nay sầu, đời sau sầu,
Kẻ ác, hai đời sầu;
Nó sầu, nó ưu não,
Thấy nghiệp uế mình làm."
 - 16 "Nay vui, đời sau vui,
Làm phước, hai đời vui.
Người ấy vui, an vui,
Thấy nghiệp tịnh mình làm."
 - 17 "Nay than, đời sau than,
Kẻ ác, hai đời than,
than rằng: "Ta làm ác "
Đọa cõi dữ, than hơn."
 18. "Nay sướng, đời sau sướng,
Làm phước, hai đời sướng.
Mừng rằng: "Ta làm thiện ",
Sanh cõi lành, sướng hơn."
 - 19- "Nếu người nói nhiều kinh,
Không hành trì, phóng dật;
Như kẻ chăn bò nguời,
Không phân Sa môn hạnh."
 - 20- "Dầu nói ít kinh điển,
Nhưng hành pháp, tùy pháp,
Từ bỏ tham, sân, si,
Tỉnh giác, tâm giải thoát,
Không chấp thủ hai đời,
Dự phần Sa môn hạnh."
- ## II. Phẩm Không Phóng Dật
21. "Không phóng dật, đường sống,
Phóng dật là đường chết.
Không phóng dật, không chết,
Phóng dật như chết rồi."
 22. "Biết rõ sai biệt ấy,
Người trí không phóng dật,
Hoan hỷ, không phóng dật,
An vui hạnh bậc Thánh."
 23. "Người hằng tu thiên định,
Thường kiên trì tinh tấn.
Bậc trí hưởng Niết Bàn,
Ách an tịnh vô thượng."
 24. "Nỗ lực, giữ chánh niệm,
Tịnh hạnh, hành thận trọng
Tự điều, sống theo pháp,
Ai sống không phóng dật,
Tiếng lành ngày tăng trưởng."
 25. "Nỗ lực, không phóng dật,

Tự điều, khéo chế ngự.

Bậc trí xây hòn đảo,

Nước lụt khó ngập tràn."

26. "Họ ngu si thiếu trí,

Chuyên sống đời phóng dật.

Người trí, không phóng dật,

Như giữ tài sản quý."

27. "Chớ sống đời phóng dật,

Chớ mê say dục lạc.

Không phóng dật, thiên định,

28. "Người trí đẹp phóng dật,

Vời hạnh không phóng dật,

Leo lầu cao trí tuệ,

Đạt được an lạc lớn." Không sâu, nhìn khổ sâu,

Bậc trí đứng núi cao,

Nhìn kẻ ngu, đất bằng."

29. "Tinh cân giữa phóng dật,

Tỉnh thức giữa quân mê.

Người trí như ngựa phi,

Bỏ sau con ngựa hèn."

30. "Đế Thích không phóng dật,

Đạt ngôi vị Thiên chủ.

Không phóng dật, được khen;

Phóng dật, thường bị trách."

31. "Vui thích không phóng dật,

Tỷ kheo sợ phóng dật,

Bước tới như lửa hừng,

Thieu kiết sử lớn nhỏ."

32. "Vui thích không phóng dật,

Tỷ kheo sợ phóng dật,

Không thể bị thối đọa,

Nhất định gần Niết Bàn."

III. Phẩm Tâm

33. "Tâm hoảng hốt giao động,

Khó hộ trì, khó nhiếp,

Người trí làm tâm thẳng,

Như thợ tên, làm tên."

34. "Như cá quăng trên bờ,

Vắt ra ngoài thủy giới;

Tâm này vững vẫy mạnh,

Hãy đoạn thế lực Ma."

35. "Khó nắm giữ, khinh động,

Theo các dục quay cuồng.

Lành thay, điều phục tâm;

Tâm điều, an lạc đến."

36. "Tâm khó thấy, tế nhị,

Theo các dục quay cuồng.

Người trí phòng hộ tâm,

Tâm hộ, an lạc đến."

37. "Chạy xa, sống một mình,

Không thân, ẩn hang sâu

Ai điều phục được tâm,

Thoát khỏi Ma trói buộc"

38. "Ai tâm không an trú,

Không biết chân diệu pháp,

Tịnh tín bị rúng động,

Trí tuệ không viên thành."

39. "Tâm không đầy tràn dục,

Tâm không (hận) công phá,

Đoạn tuyệt mọi thiện ác,

Kẻ tỉnh không sợ hãi,"

40. "Biết thân như đồ gốm,

Trú tâm như thành trì,

Chống ma với gươm trí;

Giữ chiến thắng không tham"

41 "Không bao lâu thân này,

Sẽ nằm dài trên đất,

Bị vất bỏ, vô thức,

Như khúc cây vô dụng."

42. "Kẻ thù hại kẻ thù,

Oan gia hại oan gia,

Không bằng tâm hướng tà,

Gây ác cho tự thân."

43. "Điều mẹ cha bà con,

Không có thể làm được

Tâm hướng chánh làm được

Làm được tốt đẹp hơn."

IV. Phẩm Hoa

44. "Ai chinh phục đất này

Dạ ma, Thiên giới này?

45. "Hữu học chinh phục đất,

Dạ ma, Thiên giới này.

Ai khéo giảng Pháp cú,

Như người khéo hái hoa?"

Hữu học giảng Pháp cú,

Như người khéo hái hoa."

46. "Biết thân như bọt nước,

Ngộ thân là như huyễn,

Bẻ tên hoa của ma,

Vượt tầm mắt thần chết."

47. "Người nhật các loại hoa,

Ý đắm say, tham nhiễm,

Bị thần chết mang đi,

Như lụt trôi làng ngủ."

48. Người nhật các loại hoa,

Ý đắm say tham nhiễm,

Các dục chưa thỏa mãn,

Đã bị chết chinh phục."

49. "Như ong đến với hoa,

Không hại sắc và hương,

Che chở hoa, lấy nhụy.

Bậc Thánh đi vào làng "

50. "Không nên nhìn lỗi người,

Người làm hay không làm.

Nên nhìn tự chính mình.

Có làm hay không làm."

51. "Như bông hoa tươi đẹp,

Có sắc nhưng không hương.

Cũng vậy, lời khéo nói,

Không làm, không kết quả."

52. "Nhu bông hoa tươi đẹp,
Có sắc lại thêm hương;
Cũng vậy, lời khéo nói,
Có làm, có kết quả."

53. "Nhu từ một đống hoa,
Nhiều tràng hoa được làm.
Cũng vậy, thân sanh tử,
Phải làm nhiều việc lành."

54. "Hương các loại hoa thơm
Không ngược bay chiều gió
Nhưng hương người đức hạnh
Ngược gió khắp tung bay
Chỉ có bậc chân nhân
Tỏa khắp mọi phương trời."

55. "Hoa chiên đàn, già la,
Hoa sen, hoa vũ quý,
Giữa những hương hoa ấy,
Giới hương là vô thượng."

56. "Ít giá trị hương này,
Hương già la, chiên đàn;
Chỉ hương người đức hạnh,
Tối thượng tỏa Thiên giới."

57. "Nhưng ai có giới hạnh,
An trú không phóng dật,
Chánh trí, chơn giải thoát,
Ác ma không thấy đường."

58. "Nhu giữa đống rác nhớp,
Quăng bỏ trên đường lớn,
Chỗ ấy hoa sen nở,
Thơm sạch, đẹp ý người."

59. "Cũng vậy giữa quần sanh,
Uế nhiễm, mù, phạm tục,
Đệ tử bậc Chánh Giác,
Sáng ngời với Tuệ Trí."

V. Phẩm Ngu

60. "Đêm dài cho kẻ thức,
Đường dài cho kẻ mệt,
Luân hồi dài, kẻ ngu,
Không biết chơn diệu pháp."

61. "Tìm không được bạn đường,
Hơn mình hay bằng mình,
Thà quyết sống một mình,
Không bè bạn kẻ ngu."

62. "Con tôi, tài sản tôi,
Người ngu sanh ưu não,
Tự ta, ta không có,
Con đâu, tài sản đâu."

63. "Người ngu nghĩ mình ngu,
Nhờ vậy thành có trí,
Người ngu tưởng có trí,
Thật xứng gọi chí ngu."

64. "Người ngu, dầu trọn đời,
Thân cận người có trí,
Không biết được Chánh pháp,
Nhu muống với vị canh."

65. "Người trí, dầu một khắc,
Thân cận người có trí,
Biết ngay chân diệu pháp,
Nhu lưỡi với vị canh."

66. "Người ngu si thiếu trí,
Tự ngã thành kẻ thù.
Làm các nghiệp không thiện,
Phải chịu quả đắng cay."

67. "Nghiệp làm không chánh thiện,
Làm rồi sanh ăn năn,
Mặt nhuốm lệ, khóc than,
Lãnh chịu quả dị thực."

68. "Và nghiệp làm chánh thiện,
Làm rồi không ăn năn,
Hoan hỷ, ý đẹp lòng,
Hưởng thọ quả dị thực."

69. "Người ngu nghĩ là ngọt,
Khi ác chưa chín muối;
Ác nghiệp chín muối rồi,
Người ngu chịu khổ đau."

70. "Tháng tháng với ngon cỏ,
Người ngu có ăn uống
Không bằng phần mười sáu
Người hiểu pháp hữu vi."

71. "Nghiệp ác đã được làm,
Nhu sữa, không đông ngay,
Cháy ngâm theo kẻ ngu,
Nhu lửa tro che đậy."

72. "Tự nó chịu bất hạnh,
Khi danh đến kẻ ngu.
Vận may bị tổn hại,
Đầu nó bị nát tan."

73. "Ưa danh không tương xứng,
Muốn ngồi trước tỷ kheo,
Ưa quyền tại tịnh xá,
Muôn mọi người lễ kính."

74. "Mong cả hai tăng, tục,
Nghĩ rằng (chính ta làm).
Trong mọi việc lớn nhỏ,
Phải theo mệnh lệnh ta "

Người ngu nghĩ như vậy
Dục và mạn tăng trưởng.

75. "Khác thay duyên thế lợi,
Khác thay đường Niết Bàn.
Tỷ kheo, đệ tử Phật,
Hãy như vậy thắng tri.
Chớ ưa thích cung kính,
Hãy tu hạnh viễn ly."

VI. Phẩm Hiền Trí

76. "Nếu thấy bậc hiền trí,
Chỉ lỗi và khiển trách,
Nhu chỉ chỗ chôn vàng
Hãy thân cận người trí!
Thân cận người như vậy,
Chỉ tốt hơn, không xấu."

77. "Những người hay khuyên dạy,
Ngăn người khác làm ác,
Được người hiền kính yêu,
Bị người ác không thích."
78. "Chớ thân với bạn ác,
Chớ thân kẻ tiểu nhân.
Hãy thân người bạn lành,
Hãy thân bậc thượng nhân."
79. "Pháp hỷ đem an lạc,
Với tâm tư thuần tịnh;
Người trí thường hoan hỷ,
Với pháp bậc Thánh thuyết."
80. "Người trị thủy dẫn nước,
Kẻ làm tên nắn tên,
Người thợ mộc uốn gỗ,
Bậc trí nhiếp tự thân."
81. "N như đá tảng kiên cố,
Không gió nào giao động,
Cũng vậy, giữa khen chê,
Người trí không giao động."
82. "N như hồ nước sâu thẳm,
Trong sáng, không khuấy đục,
Cũng vậy, nghe chánh pháp,
Người trí hưởng tịnh lạc."
83. "Người hiền bỏ tất cả,
Người lành không bàn dục,
Dầu cảm thọ lạc khổ,
Bậc trí không vui buồn."
84. "Không vì mình, vì người.
Không cầu được con cái,
Không tài sản quốc độ,
Không cầu mình thành tựu,
Với việc làm phi pháp.
Vị ấy thật trì giới,
Có trí tuệ, đúng pháp."
85. "Ít người giữa nhân loại,
Đến được bờ bên kia
Còn số người còn lại,
Xuôi ngược chạy bờ này."
86. "Những ai hành trì pháp,
Theo chánh pháp khéo dạy,
Sẽ đến bờ bên kia,
Vượt ma lực khó thoát."
87. "Kẻ trí bỏ pháp đen,
Tu tập theo pháp trắng.
Bỏ nhà, sống không nhà,
Sống viễn ly khổ lạc."
88. "Hãy cầu vui Niết Bàn,
Bỏ dục, không sở hữu,
Kẻ trí tự rửa sạch,
Cầu uế từ nội tâm."
89. "Những ai với chánh tâm,
Khéo tu tập giác chi,
Từ bỏ mọi ái nhiễm,
Hoan hỷ không chấp thủ.

Không lậu hoặc, sáng chói,
Sống tịch tịnh ở đời."

VII. Phẩm A-La-Hán

90. "Đích đã đến, không sầu,
Giải thoát ngoài tất cả,
Đoạn trừ mọi buộc ràng,
Vị ấy không nhiệt não."
91. "Tự sách tấn, chánh niệm,
Không thích cư xá nào,
Như ngỗng trời rời ao,
Bỏ sau mọi trú ẩn."
92. "Tài sản không chất chứa,
Ăn uống biết liễu tri,
Tự tại trong hành xử,
"Không vô tướng, giải thoát, "
Như chim giữa hư không,
Hương chướng đi khó tìm."
93. "Ai lậu hoặc đoạn sạch,
Ăn uống không tham đắm,
Tự tại trong hành xử,
"Không, vô tướng giải thoát. "
Như chim giữa hư không,
Dấu chân thật khó tìm. "
94. "Ai nhiếp phục các căn,
Như đánh xe điều ngự,
Mạn trù, lậu hoặc dứt,
Người vậy, Chư Thiên mến."
95. "N như đất, không hiềm hận,
Như cột trụ, kiên trì,
Như hồ, không bùn nhơ,
Không luân hồi, vị ấy."
96. "Người tâm ý an tịnh,
Lời an, nghiệp cũng an,
Chánh trí, chơn giải thoát,
Tịnh lạc là vị ấy."
97. "Không tin, hiểu vô vi.
Người cắt mọi hệ lụy
Cơ hội tận, xả ly
Vị ấy thật tối thượng."
98. "Làng mạc hay rừng núi
Thung lũng hay đồi cao,
99. "Khả ái thay núi rừng,
Chỗ người phạm không ưa,
La Hán trú chỗ nào,
Đất ấy thật khả ái ".
Vị ly tham ưa thích,
Vi không tìm dục lạc."
VIII. Phẩm Ngàn

100. "Dầu nói ngàn ngàn lời,
Nhưng không gì lợi ích,
Tốt hơn một câu nghĩa,
Nghe xong, được tịnh lạc."
101. "Dầu nói ngàn câu kệ
Nhưng không gì lợi ích,
Tốt hơn nói một câu,
Nghe xong, được tịnh lạc."

102 "Dầu nói trăm câu kệ
Nhưng không gì lợi ích,
Tốt hơn một câu pháp,
Nghe xong, được tịnh lạc."
103. "Dầu tại bãi chiến trường
Thắng ngàn ngàn quân địch,
Tự thắng mình tốt hơn,
Thật chiến thắng tối thượng."
104. "Tự thắng, tốt đẹp hơn,
Hơn chiến thắng người khác.
Người khéo điều phục mình,
Thường sống tự chế ngự."
105. "Dầu Thiên Thần, Thát Bà,
Dầu Ma vương, Phạm Thiên
Không ai chiến thắng nổi,
Người tự thắng như vậy."
106. "Tháng tháng bỏ ngàn vàng,
Té tự cả trăm năm,
Chẳng bằng trong giây lát,
Cùng đường bậc tự tu.
Cùng đường vậy tốt hơn,
Hơn trăm năm té tự."
107. "Dầu trải một trăm năm,
Thờ lư tại rừng sâu,
Chẳng bằng trong giây lát,
Cùng đường bậc tự tu.
Cùng đường vậy tốt hơn,
Hơn trăm năm té tự."
108. "Suốt năm cúng tế vật,
Để cầu phước ở đời.
Không bằng một phân tư
Kính lễ bậc chánh trực."
109. "Thường tôn trọng, kính lễ
Bậc kỳ lão trưởng thượng,
Bốn pháp được tăng trưởng:
Thọ, sắc, lạc, sức mạnh."
110. Dầu sống một trăm năm
Ác giới, không thiên định,
Tốt hơn sống một ngày,
Trì giới, tu thiên định."
111. "Ai sống một trăm năm,
Ác tuệ, không thiên định.
Tốt hơn sống một ngày,
Có tuệ, tu thiên định."
112 "Ai sống một trăm năm,
Lười nhác không tinh tấn,
Tốt hơn sống một ngày
Tinh tấn tận sức mình."
113. "Ai sống một trăm năm,
Không thấy pháp sinh diệt,
Tốt hơn sống một ngày,
Thấy được pháp sinh diệt."
114. "Ai sống một trăm năm,
Không thấy câu bất tử,
Tốt hơn sống một ngày,

Thấy được câu bất tử."
115. "Ai sống một trăm năm,
Không thấy pháp tối thượng,
Tốt hơn sống một ngày,
Thấy được pháp tối thượng."
IX. Phẩm Ác
116. "Hãy gấp làm điều lành,
117. "Nếu người làm điều ác,
Ngăn tâm làm điều ác.
Ai chậm làm việc lành,
Ý ưa thích việc ác."
Chớ tiếp tục làm thêm.
Chớ ước muốn điều ác,
Chứa ác, tất chịu khổ."
118. "Nếu người làm điều thiện,
Nên tiếp tục làm thêm.
Hãy ước muốn điều thiện,
Chứa thiện, được an lạc."
119. "Người ác thấy là hiền.
Khi ác chưa chín muồi,
Khi ác nghiệp chín muồi,
Người ác mới thấy ác."
120. "Người hiền thấy là ác,
Khi thiện chưa chín muồi.
Khi thiện được chín muồi,
Người hiền thấy là thiện."
121. "Chớ chê khinh điều ác,
Cho rằng "chưa đến mình",
Như nước nhỏ từng giọt,
Rồi bình cũng đầy tràn.
Người ngu chứa đầy ác
Do chất chứa dần dần."
122. "Chớ chê khinh điều thiện
Cho rằng "Chưa đến mình",
Như nước nhỏ từng giọt,
Rồi bình cũng đầy tràn.
Người trí chứa đầy thiện,
Do chất chứa dần dần."
123. "Ít bạn đường, nhiều tiền,
Người buôn tránh đường hiểm.
Muốn sống, tránh thuốc độc,
Hãy tránh ác như vậy."
124. "Bàn tay không thương tích,
Có thể cầm thuốc độc.
Không thương tích, tránh độc,
Không làm, không có ác."
125. "Hại người không ác tâm,
Người thanh tịnh, không uế,
Tội ác đến kẻ ngu,
Như ngược gió tung bụi."
126. "Một số sinh bào thai,
Kẻ ác sinh địa ngục,
Người thiện lên cõi trời,
Vô lậu chứng Niết Bàn."
127. "Không trên trời, giữa biển,

Không lánh vào động núi,
Không chỗ nào trên đời,
Trốn được quả ác nghiệp."
128. "Không trên trời, giữa biển,
Không lánh vào động núi,
Không chỗ nào trên đời,
Trốn khỏi tay thần chết."
X. Phẩm Hình Phật
129. "Mọi người sợ hình phạt,
Mọi người sợ tử vong.
Lấy mình làm ví dụ
Không giết, không bảo giết."
130. "Mọi người sợ hình phạt,
Mọi người thích sống còn;
Lấy mình làm ví dụ,
Không giết, không bảo giết."
131. "Chúng sanh cầu an lạc,
Ai dùng trượng hại người,
Để tìm lạc cho mình,
Đời sau không được lạc."
132. "Chúng sanh cầu an lạc,
Không dùng trượng hại người,
Để tìm lạc cho mình,
Đời sau được hưởng lạc."
133. "Chớ nói lời ác độc,
134. "Nếu tự mình yên lặng,
Nói ác, bị nói lại,
Khổ thay lời phẫn nộ,
Đao trượng phản chạm mình."
N như chiếc chuông bị bể.
Người đã chứng Niết Bàn
Người không còn phẫn nộ."
135. "Với gậy người chăn bò,
Lùa bò ra bãi cỏ;
Cũng vậy, già và chết,
Lùa người đến mạng chung."
136. "Người ngu làm điều ác,
Không ý thức việc làm.
Do tự nghiệp, người ngu
Bị nung nấu, như lửa."
137. "Dùng trượng phạt không
trượng,
Làm ác người không ác.
Trong mười loại khổ đau,
Chịu gấp một loại khổ."
138. "Hoặc khổ thọ khốc liệt,
Thân thể bị thương vong,
Hoặc thọ bệnh kịch liệt,
Hay loạn ý tán tâm."
139. "Hoặc tai họa từ vua,
Hay bị vu trọng tội;
Bà con phải ly tán,
Tài sản bị nát tan."
140. "Hoặc phòng ốc nhà cửa
Bị hỏa tai thiêu đốt.

Khi thân hoại mạng chung,
Ác tuệ sanh địa ngục."
141. "Không phải sống lâu thể
Bện tóc, tro trét mình,
Tuyệt thực, lăn trên đất,
Sống nhớp, siêng ngồi xồm,
Làm con người được sạch,
Nếu không trừ nghi hoặc."
142. "Ai sống tự trang sức,
Nhưng an tịnh, nhiếp phục,
Sống kiên trì, phạm hạnh,
Không hại mọi sinh linh,
Vị ấy là phạm chí,
Hay sa môn, khát sĩ."
143. "Thật khó tìm ở đời,
Người biết thẹn, tự chế,
Biết tránh né chỉ trích
N như ngựa hiền tránh roi."
144. "N như ngựa hiền chạm roi,
Hãy nhiệt tâm, hăng hái,
Với tín, giới, tinh tấn,
Thiền định cùng trạch pháp.
Minh hạnh đủ, chánh niệm,
Đoạn khổ này vô lượng."
145. "Người trị thủy dẫn nước,
Kẻ làm tên nắn tên,
Người thợ mộc uốn ván,
Bậc tự điều, điều thân."